خطباتِ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی نور اللہ مرقدہ

ادارہ اشاعت مدرسہ صدیقیہ
فاروق گنج • گوجرانوالہ • پاکستان

خطباتِ صدارت

شیخ الاسلام حضرت علامہ ڈاکٹر محمد طاہر القادری

ادارۂ تحقیقات امام احمد رضا
فاروق گنج • گلشن اقبال • کراچی

خطبات صدارت

شیخ الاسلام

حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی نور اللہ مرقدہ

بدوبئی منعقدہ

سیوہارہ - بنگلور - دہلی - کلکتہ - ڈھاکہ

علی گڑھ - جونپور - آگرہ - مہاراجہ

بہار - حیدرآباد دکن - سورت

میں حضرت شیخ نے فرمائے

ناشر

ادارہ نشر و اشاعت مدرسہ نصرۃ العلوم گوجرانوالہ

طبع اول

نام کتاب ـــــــ خطبات صداقت

خطبات ـــــــ شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنیؒ

مطبع ـــــــ فائن آرٹ پرنٹرز لاہور

تاریخ طباعت ـــــــ شوال المکرم ۱۴۱۰ھ مئی ۱۹۹۰ء

تعداد طبع ـــــــ گیارہ سو (۱۱۰۰)

ناشر ـــــــ ادارہ نشر و اشاعت مدرسہ نصرۃ العلوم گوجرانوالہ

قیمت ـــــــ ۱۵ روپے

ملنے کے پتے

۱۔ ادارہ نشر و اشاعت مدرسہ نصرۃ العلوم نادر گنج گوجرانوالہ

۲۔ انجمن اسلامیہ جامع مسجد پیپلز کالونی گلشن راوی لاہور

۳۔ مکتبہ حنفیہ گلی ڈاک خانہ والی اردو بازار گوجرانوالہ

فہرست مضامین خطبات صدارت شیخ الاسلام حضرت مدنی رحمۃ اللہ علیہ

پیش لفظ

[illegible]

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم الحمد للہ وکفیٰ وسلام علیٰ عبادہ الذین اصطفیٰ اما بعد

[illegible]

[illegible] تھے کہ کیا کہ [illegible] مولانا شیخ الہند کی [illegible] میں [illegible] کر [illegible]
مولانا مدنی [illegible] کے لیے بالکل تیار تھے [illegible] کہ [illegible] ہو جائیں [illegible]
میں مولانا شیخ الہند [illegible] پتہ چلا تو [illegible] سے باہر آ گئے۔ اپنے شیخ کی [illegible]
کے مطابق تمام [illegible] کے ساتھ ساتھ تعلیم و تدریس [illegible] جاری رکھا۔ یہاں تک کہ [illegible] ۱۳۴۰ھ مطابق [illegible] اگست ۱۹۲۱ء کو آپ نے
اپنی حیات مبارکہ میں آخری بخاری شریف [illegible] پڑھایا۔ [illegible] ۱۳۴۰ھ
[illegible] علم و عمل [illegible] ہدایت کا یہ آفتاب غروب ہو گیا۔

آپ کے خاندانی حالات کی تفصیل آپ نے خود نقل حیات میں بیان فرمائی ہے۔ جو
سب سے زیادہ مستند ہے۔ اس کے علاوہ دیگر متعدد رسائل و کتب میں بھی آپ کے حالات
اور مالی حالات مختلف حضرات نے بیان کیے ہیں۔ [illegible] "کا مدنی نمبر" [illegible]
بہت [illegible] آپ کے متعلق بہت سی معلومات [illegible] ہیں۔ آپ کے [illegible]
مولانا [illegible] صاحب، مولانا [illegible] صاحب، مولانا [illegible] صاحب [illegible]
[illegible] مولانا [illegible] صاحب تھے۔ اور دیگر [illegible] خاندانی آپ کی [illegible]
[illegible] حضرت مولانا [illegible] حضرت مولانا [illegible] حضرت مولانا
[illegible] مدنی [illegible] اللہ [illegible] وحسن المسلمین [illegible]

آپ نے قریباً [illegible] سال امامت کے [illegible] میں [illegible] امامت کے [illegible]
میں اپنے شیخ کی خدمت کا [illegible] رہے۔ پھر شیخ کے ساتھ ہی ہندوستان واپس آ کر
تعلیم و تبلیغ [illegible] کے ساتھ ساتھ سیاست میں بھی سرگرم حصہ لیا اور اس [illegible]
کی [illegible] رہے۔ پھر تقریباً ۱۹۲۸ء میں مرکز علم و العلوم دیوبند میں شیخ الحدیث
صدر المدرسین کے منصب عظیم پر فائز ہوئے۔ ۱۹۴۰ء تک یہ خدمت سرانجام دیتے رہے۔
۱۹۴۰ء سے [illegible] کی صدارت بھی آپ کے [illegible] کی گئی [illegible]
۱۳۶۹ھ سے ۱۳۷۱ھ تک جب زیادہ آپ کا وقت مدینہ طیبہ میں بسر ہوتا تھا۔ اس [illegible]
میں [illegible] کی کتب آپ نے [illegible] تھیں۔ اور [illegible] میں مولانا [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	تصنیف	[illegible]	[illegible]	حجم	تفصیل حالات
۱	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۲	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
۳	،،		[illegible]	[illegible]	
۴	،،	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۵	،،	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۶	،،	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۷	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۸	،،	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۹	،،	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۱۰	،،	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۱۱		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
۱۲	[illegible]	،،	،،	،،	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی نور اللہ مرقدہ

جمعیۃ علماء ہند کے ساتھ اجلاس میں

منعقدہ

۲۱ ربیع الاول ۱۳۶۲ھ بمطابق ۲۷ مارچ ۱۹۴۳ء

بمقام

سیوہارہ

ضلع مدنی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

الدرس والتمرين ١١

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی دامت برکاتہم العالیہ

انجمن اہلسنت بنگال کے اجلاس میں

بموقعہ

۲۴ رجب المرجب ۱۳۴۱ھ بمطابق ۲۵ مارچ ۱۹۲۳ء

بمقام

تالتلہ۔ ضلع دینا جپور بنگال

پیش فرمودہ

[illegible]

দাঁড়াটি কেন

متعلق گفتگو بحث

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۲ الگوی تفکر و اعتقاد به

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی مدظلہ العالی

جمعیۃ علماء ہند کے دہلی اجتماع

منعقدہ

۲۸ ربیع الثانی ۱۳۳۱ھ مطابق ۲۳ مارچ ۱۹۴۹ء

بمقام

دہلی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی دامت برکاتہم

جمعیۃ علماء ہند کے پانچویں سالانہ اجلاس میں

منعقدہ

۲۴ جمادی الاولیٰ ۱۳۷۲ھ مطابق ۲۹ دسمبر ۱۹۵۲ء

مقام

کوکناڈا (جنوبی ہند)

پبلشر مسلم

[illegible]

[illegible]

[illegible]

صاحب العزیز والاحترام

نصیحت کے نام پر دھوکا

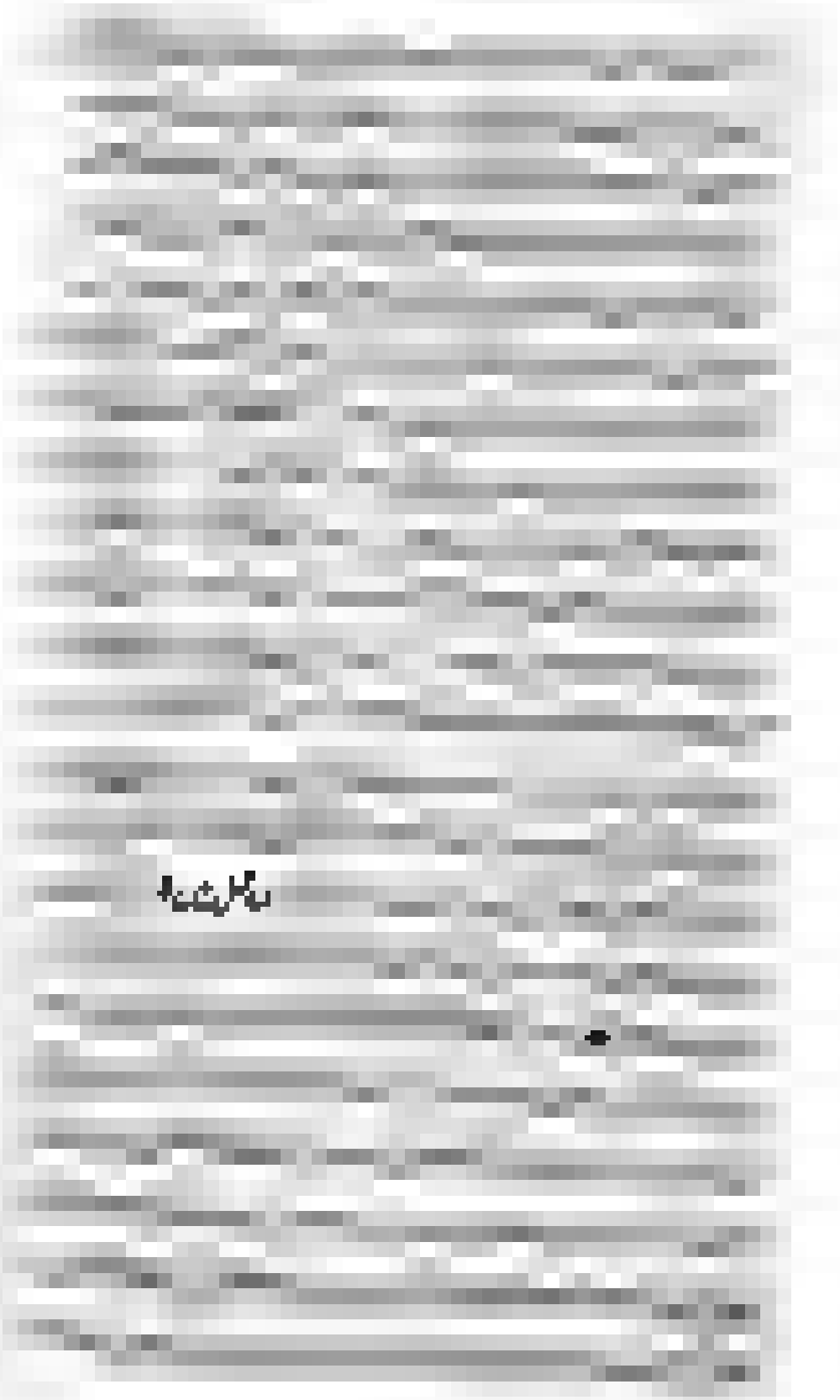

کی روایت کیا ہے

امتیاز علی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

قواعد خاص بمرجوعات

رضوان حضرو کی یہ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اعتمد موسلينا فاتسرها على القوم المستعربين .٩ ميين

حسين احمد خضر

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی نور اللہ مرقدہ

آل انڈیا مسلم ایجوکیشنل کانفرنس کی چوبیسویں سالانہ کانفرنس

کی صدارت کے لئے

مورخہ

۱۴ ۔ ۱۶ محرم الحرام ۱۳۵۶ھ ۲۹ مارچ ۱۹۳۷ء

بمقام

حسین گڑھ

بہار

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

- [illegible]

[illegible]

- [illegible]

[illegible]

- [illegible]

[illegible]

- [illegible]

[illegible]

- [illegible]

[illegible]

- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]
- [illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی مدظلہ العالی

بحیثیت صدر جمعیۃ علماء ہند کے ۱۹۴۵ء سالانہ اجلاس میں

منعقدہ

۲۸-۲۹-۳۰ بمقام [illegible] ۴ جون ۱۹۴۵ء

بمقام

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی مدظلہ العالی

جمعیۃ علماء ہند کے تیرہویں سالانہ اجلاس میں

مورخہ

۲۳، ۲۴، ۲۵ ماہ ذی القعدہ ۱۳۶۱ھ ۲۶، ۲۷، ۲۸ ماہ اکتوبر ۱۹۴۲ء

بمقام

لاہور

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ایک جگہ فرماتے ہیں ۔۔

[illegible]

[illegible]

اور جو لوگ بادشاہ اور حاکم
کو گالیاں دیتے ہیں اپنی جہالت پر تحمل کرتے
ہیں اور اپنے پروردگار کے
حکم پر صبر کرتے اور اپنے اعمال
کا اجر اللہ سے چاہتے ہیں۔

ایک جگہ فرماتا ہے ۔

[illegible]

اگر دنیا میں ان پر کوئی مصیبت آئے گی
وہ قیامت کے دن تک ٹھکانے پر پڑا رہے
گا اور جب تک کہ اس کا بدلہ اس کو
نہ مل جائے اس کا حکم باقی رہے گا
ذلیل و رسوا کی طرح رہے گا۔

ایک جگہ فرماتے ہیں ۔

[illegible]

اور جس نے کسی بے گناہ کو قتل کیا
اس کی بے گناہی کی وجہ سے کہ اس کی طاقت
سے کوئی تکلیف نہ دی اس سے پھر
اللہ کی طرف سے بدلہ اور سزا
کے دن اس کو طرف سے انتقام کر دیا گیا

فرماتا ہے ۔

[illegible]

جس نے کسی بے گناہ مسلمان کو قتل کر دیا

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]				۲
[illegible]				۲
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۵
[illegible]		[illegible]		۵
[illegible]		[illegible]	[illegible]	۳
[illegible]	[illegible]		[illegible]	۱۳
[illegible]		[illegible]		۵
[illegible]			[illegible]	۲۱
[illegible]		[illegible]		۲۷
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	۲۵

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت علامہ سید محمد انور شاہ صاحب

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مستشرق

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

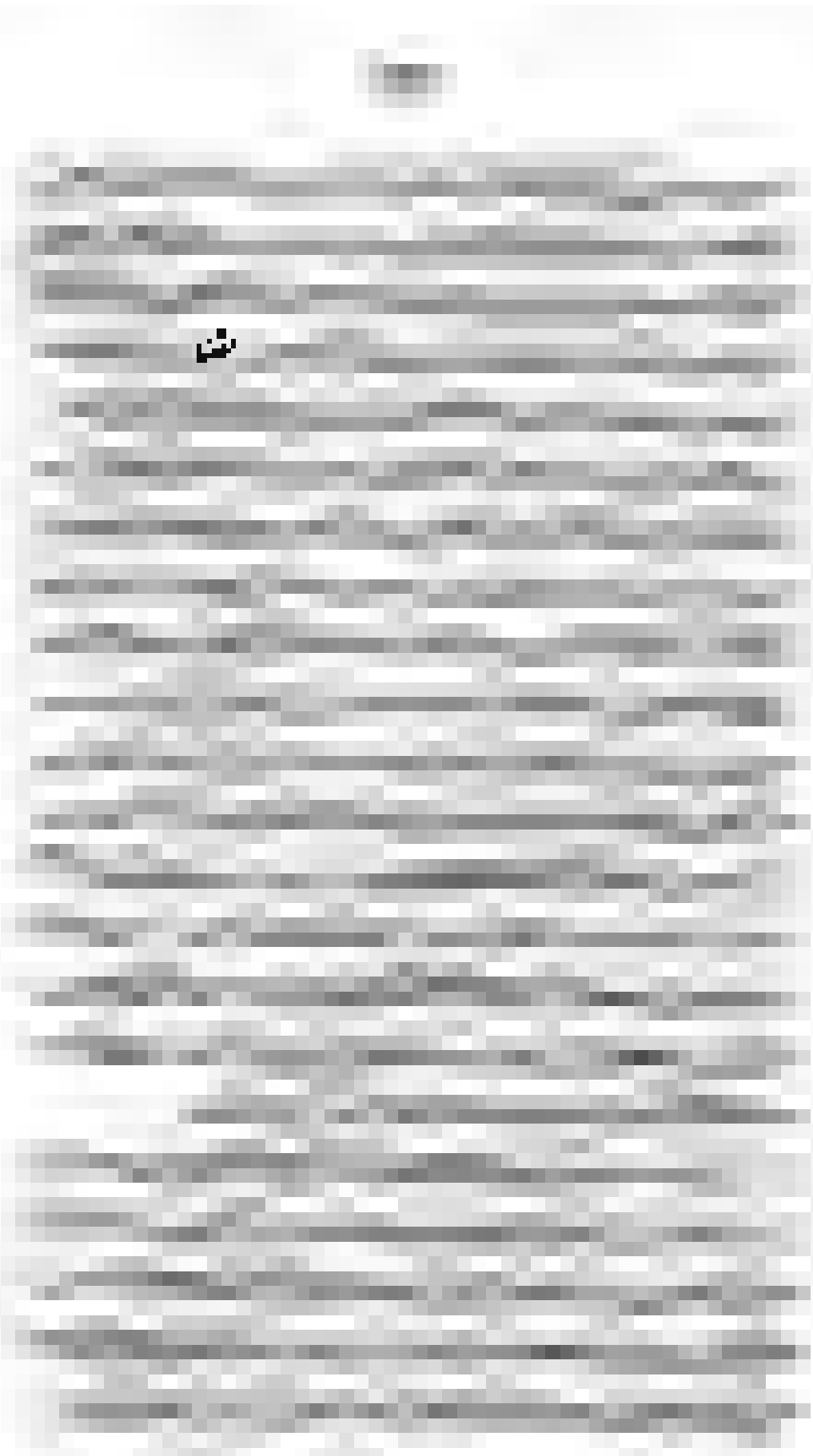

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[redacted]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت مولانا سید حسین احمد مدنی مدظلہ العالی

جمعیۃ العلماء ہند کے چوبیسویں سالانہ اجلاس میں

منعقدہ

۱۵، ۱۶، ۱۷، ۱۸ بابت ماہ اپریل ۲۹، ۳۰، ۳۱ اپریل ۱۹۴۸ء

بمقام

بمبئی

چھپوایا گیا

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] کی نظریات

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اوقاف

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خطبۂ صدارت

شیخ الاسلام حضرت علامہ سید حسین احمد صاحب مدظلہ العالی

جمعیۃ علماء ہند کے اجلاس سالانہ ایلاہ آباد میں

منعقدہ

۲۲، ربیع الاول ۱۳۷۶ھ بمطابق ۲۷ اکتوبر ۱۹۵۶ء

پیشکش

مرتب کتاب

کمپوزر ہوا

الحمد لله، نحمده ونستعينه ونستغفره ونؤمن به ونتوكل
عليه ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا من
يهده الله فلا مضل له ومن يضلله فلا هادي له ونشهد أن
لا إله إلا الله وحده لا شريك له ونشهد أن محمدا عبده
ورسوله وصلى الله عليه وعلى آله وأصحابه وسلم
تسليما كثيرا، أما بعد

برادرانِ کرام، اساتذہ کرام اور معزز حاضرین

مجھے اپنی کمزوریوں کا احساس ہے اور یہ احساس ہونا ہی اس کمزوری کا احساس ہے کہ مجھے [illegible] مجھے [illegible] ہے [illegible] دلائل ہیں۔

[illegible]

جزرگانِ ملت [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

جمہوریہ مصر کو پیغام

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

بقلم

[illegible]

[illegible]

جمعیۃ علماء ہند کے فیصلوں اور اہل علم کے فتوے
میں شرعی اصول کی رعایت اور مصلحت کے تقاضے

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

نمازِ مسنون

تالیف

حضرت مولانا صوفی عبدالحمید صاحب سواتی

[illegible]

ناشر

مکتبہ دروس القرآن

محلہ فاروق گنج، گوجرانوالہ

مکتبہ

۱۔ ادارہ خدمت شریعت اسلام گوجرانوالہ

۲۔ جامع انجمن اسلامیہ گکھڑ منڈی، ضلع گوجرانوالہ

افادات
[illegible]
مہتمم مدرسہ نصرۃ العلوم
[illegible]
گوجرانوالہ

درس قرآن پاک کے سلسلہ کی منفرد تفسیر

معالم العرفان فی دروس القرآن

ترتیب۔ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۔/[illegible] روپے	[illegible] ۔/[illegible] روپے
[illegible] ۔/۹۰ "	[illegible] ۔/[illegible] "
[illegible] ۔/[illegible] "	[illegible] ۔/[illegible] "
[illegible] ۔/۱۱۰ "	[illegible] ۔/[illegible] "
[illegible] ۔/[illegible] "	[illegible] [illegible]

ناشر

مکتبہ دروس القرآن فاروق گنج گوجرانوالہ

طبع سیزدہم

نماز مسنون

مع

اذکار و ادعیہ مسنونہ

مرتب

حضرت مولانا عبدالحمید سواتی دامت برکاتہم

[illegible]

اولیاء نشر و اشاعت مدرسہ انوار العلوم
محلہ اہل حق گنج، گوجرانوالہ

تصانیف شیخ الحدیث حضرت مولانا محمد سرفراز خاں صاحب صفدر

تسکین الصدور	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	عمدة الاثاث	[illegible]
ازالة الریب	[illegible]	باب جنت	[illegible]
گلدستہ توحید	[illegible]	[illegible]	زیر طبع
دل کا سرور	[illegible]	[illegible]	〃 〃
عبارات اکابر	[illegible]	[illegible]	〃 〃
مقام ابی حنیفہ	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃
اتمام البرہان جلد اول	[illegible]	[illegible]	〃 〃
اتمام البرہان جلد دوم سوم	[illegible]	[illegible]	〃 〃
اتمام البرہان جلد چہارم	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃
الشہاب المبین	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃
[illegible]	[illegible]	[illegible]	〃 〃